

Hazafelé

2020 február 01. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Szentesi Zöldi László szívbemarkoló írása! Olvassák el!

Mindig szerettem kihajolni a vonatablakon. Persze, leginkább nyárid?ben, amikor forró szell? nyaldossa az ember ábrázatát, és a vonat fut, egyre csak fut velem.

Hazafelé nézel?dtem a legtöbbször vonatablakból.

Kiskunfélegyháza és Szentes között két kedvenc tájam van. Az egyik Gátér és Csongrád között terül el. Az igazat megvallva, autóból kitekintve még látványosabb, de akkor nincs a hajunkat borzoló szél, nincs a vonat ütemes kattogása, a monoton muzsika, amely a zöldell? táj halk kíséretéül szeg?dik. Szóval, maradjunk csak a vonatablakban, ott járunk Gátér és Csongrád között, ahol valósággal kinyílik a vidék. Bizonyos pontokról olyan messze ellátni, hogy belefárad a szem. Mint kétszáz éve, amikor csak néhány tanya és magányos kútágas olvadt bele a tájba, hogy mégse árválkodjon csupaszon a magyar tenger; néhány facsoportot, kisebb ligetet ma is látni. De a többi a határtalan messzeségé, a látóhatár széle már egybeolvad az éggel, vagy a jó fekete földben oldódik fel – ki tudja? A lucernából és a búzából ?zek tekintgetnek kíváncsian vonatunk felé. Gyerekkorom óta megszámolom ?ket. Egy ?z tízet ér, egy nyúl ötöt, a fácán csak egyet. És olyan még nem volt, hogy Csongrád és Gátér között, a rekken? h?ségben elsuhanva állatok nélkül maradjon az ember.

Ez a megyehatár is. Gátér még Bács-Kiskun, a többi már Csongrád megye. A vidék betyár sújtotta terület volt százhetven évvel ezel?tt. Nemcsak *Rózsa Sándor*, de a *Bogár*-banda is erre garázdálkodott; amikor betyárkönyveimet írtam, rendre felbukkant Csongrád környéke az elsárgult periratokból, a dohos pincék mélyér?l el?halászott könyvekb?l, újságokból. A szegénylegények talán ugyanúgy méricskélték a tájat, mint én, és egyáltalán nem vagyok biztos abban, hogy a Félegyházáról Szentesre döcög? vicinálist, amely ma is rendre tíz-húsz embert szállít, szélvészgyors paripáikon nem érték volna-e utol.

Ez a táj az Isten tája: csend van. Aki itt él, önmagán kívül legfeljebb a Teremt?vel társaloghat. És parancsokat osztogathat csillogó szem? pulinak, féktelen kuvasznak. Itt semmi sem változik. A táj választja ki emberét, és nem fordítva. A dél-alföldi magyarságnak arra a részére, amely tanyán él, ma is ugyanúgy ráborul ennek a tájnak a szakrális rendje, ahogyan ráborult mindenkire az id?k kezdete óta.

Horgászni is jártunk erre. Hajnalban magányos földutakon zötyköl?dött a Wartburg, a termoszban lötyögött a kávé, én pedig kövér pontyokról álmodoztam. De még jobban szerettem ?sszel csukára villantózni a csépai holtágakon. Néha leengedtem a botot, és mozdulatlanul a túloldalt fürkésztem. Megelevenedett ezer esztend?, és talán hátra sem h?kölök, ha honfoglaló lovas poroszkál erre itatni apró lovát, és hiúzszemeit rám veti, ahogyan a tanyaiak ma is fürkész?n szemrevételezik az idegen embert az ismer?s tájban.

Furcsa volt ez a nép. Öltözete a levert szabadságharc után a gyászfekete, étele a tarhonya, a szalonna és a paprikás, zenéje a padkaporos mulatság egyéni hangszere, a teker?. Jó itt a leveg?, végtelen a látóhatár, az itt él?k vallása tehát a szabadság. Ez a nép testest?l-lelkest?l, kétségek és magyarázkodás nélkül törzsökös magyar. Csupa *Arany János* tekint vissza rám gyerekkorom óta tanyán, utcán, boltban, piacon. A tanyákon él? magyarságon a történelem csak 1956 után fogott ki. Addig ez a gátéri-csongrádi-szentesi nép visszavert mindent. Tavasztól ?szig kint gazdálkodott a tanyán, télre bement a városi házba, dolgozott hajnaltól sötétedésig, megitta a demizsonból a piros csongrádi bort, elénekelte azt a hatszáz dalt, amit tudott. Vasárnap bement a templomba, a hét közben elolvasott könyveket újakra cserélte be, és azokkal felszerelkezve vágott neki a visszaútnak, amely sárban-fagyban vezetett vissza a tanyára.

És azok a könyvek, istenem.

Hányszor láttam a bütykös ujjakat, ahogyan felütik a regényeket, verseskötéteket. A „buta parasztok”… Akik *Móriczot, Mikszáthot, Kosztolányit* olvastak, népi és urbánus írókat, kalandos históriát, életrajzot, lekt?rt, mindent, amihez hozzáfértek. *Móra Ferenc* írja valahol, hogy olyan ez a dél-alföldi nép, mintha megannyi professzorból állna, és hogy ásatáskor régészként megtapasztalta a kubikosok hihetetlen intelligenciáját, tapasztaltságát. Hányszor beszélgettem rokonokkal, szomszédokkal könyvekr?l, távoli országokról, ott lapultam kiskölyökként, hallgattam a nagy öregeket tisztelettel, csendesen. Amit ?k láttak és tapasztaltak a világból, annál többet nekünk sem kell tudni. És azt hiszem, nagyon össze kéne kapnunk magunkat, hogy ugyanolyan szívósak, kemények és állhatatosak legyünk, mint ?k. És olyan okosak.

Ahogyan suhan a táj, és a Tisza-hídon is átmegyünk, lassan közeledünk másik kedvenc vidékemre. Ez már

szentesi föld. A Mentettrét. A Tisza szabályozása el?tt vízjárta terület, de aztán az ember elragadta ezt a kis földet, megmentette a rétet. Ahogyan megy a vonat, jobbra er?s gát kígyózik, balra, a jegenyéken túl szürkén terül el a szántóföld. Errefelé jöttek-mentek a világ legjobb földmunkásai, a csongrádi, szentesi, szegvári, mindszenti kubikosok, akik *Katona Imre* néprajzkutató szerint az egyiptomi piramisépítésekhez hasonlítható emberfeletti teljesítmény nyomát hagyták a tájon. Ebben semmi túlzás nincs. Szerz?dtetett alföldi kubikosbandák építették fel a fél országot, ott voltak a nagy budapesti építkezéseknél, a vasútépítéseknél, eljártak Németországtól Spanyolországtól mindenhova. Inas, er?s karjaikkal, talicskáikkal, módszeresen és tempósan felépítették Magyarországot, s?t némileg Európát. Ki emlékszik ma még rájuk? Életm?vük, a szentesi gát ott tornyosul el?ttem, van ez is ugyanolyan m?vészeti alkotás, mint egy barokk tájkép vagy márványszobor.

Ott látom balra a szerény kis tanyát, széles földút vezet hozzá. Egyszer húsz emberre f?ztek birkapörköltet abban a tanyában, én is ott voltam. A gomba alakú kerek ól mellett szolgafán f?z?cskézett a tanyatulajdonos, szállt a füst, és szállt a föv? birka semmihez nem hasonlítható, fenséges illata. Köretet felénk csak lakodalomra f?znek, kenyérrel esszük a pörköltet, ott, az Isten ege alatt, ahol a szüleink, a nagyszüleink is ették, ahol beszélgettek, meséltek, tréfálkoztak. Úgy alkottak közösséget, úgy vigyáztak egymásra, úgy mutattak példát és ?riztek hagyományt, ahogyan otthon látták. Tudták, hogy nem jó az embernek egyedül. És hogy a szabadságodat nem veheti el senki. S hogy van tisztes szegénység, tavasszal-nyáron mindig meszelhetsz, és rendet tartasz a ház körül, mert a szegénység és az igénytelenség nem ugyanaz. Még azt is megtanulhattuk, és tudjuk néhányan a mai napig, hogy ha valaki hozzánk tartozik, akkor el kell fogadnunk olyannak, amilyen. Megtanultad a tanyaiaktól, hogy nem körülötted forog a világ, te is csak egyetlen apró csillag vagy a határtalan égen, és létezésed értelme nem az, hogy céltalanul ragyogj, hanem hogy csendben, zúgolódás nélkül mutasd az utat.

Már Szentes határában járunk. El?ttem kopott sírköveivel a hékédi temet?, amott, a másik oldalon a régi kopjafás. Valahol abban nyugszik a dédnagyapám, sírjára református szokás szerint gombosfát állítottak. Elkorhadt már régen, ahogyan elkorhadt a mi hajdani szentesi életünk is.

Szerencsére itt a család, és a történet valamiképpen folytatódik.

Erre gondolok majd, ha az út véget ér.

Mert így kell ennek lennie.

„Akárhogyan lesz, immár kész a leltár. Éltem – és ebbe más is belehalt már.”

Szentesi Zöldi László - www.demokrata.hu

Tisztelt olvasók!
Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következ? címen: https://twitter.com/syracuse73. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu



Ajánló